

Crna Gora
Ministarstvo unutrašnjih poslova
Uprava policije

Adresa: Bulevar Svetog Petra Cetinjskog br.22,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 241 964
fax:+382 20 241 963
www.up.gov.me

Sektor za finansijsko-obavještajne poslove

IZVJEŠTAJ
o realizaciji Akcionog plana za unapređenje djelotvornosti sistema
sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma i tehničke
usklađenosti
2024 – 2025,
u toku 2025. godine

Februar 2026. godine

SKRAĆENICE

AP MER	Akcioni plan za unapređenje djelotvornosti sistema sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma i tehničke usklađenosti
FATF KASP	Radna grupa za primjenu mjera sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma Kriptoimovina i pružaoci usluga u vezi sa kriptoimovinom
KT NPR	Koordinaciono tijelo za izradu Nacionalne procjene rizika od pranja novca i finansiranja terorizma i upravljanje utvrđenim rizicima
MONEYVAI	Komitet eksperata Savjeta Evrope za evaluaciju mjera za borbu protiv pranja novca i finansiranja terorizma
NPO	Neprofitne organizacije
NPR	Nacionalna procjena rizika od pranja novca i finansiranja terorizma
SPNFT	Sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma
VAVASP	Virtuelna imovina i pružaoci usluga u vezi sa virtuelnom imovinom

Uvod

Akcioni plan za unapređenje djelotvornosti sistema sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma i tehničke usklađenosti (AP MER) izrađen je u skladu sa preporukama Komiteta eksperata Savjeta Evrope za evaluaciju mjera za borbu protiv pranja novca i finansiranja terorizma - Manival (MONEYVAL) u cilju uklanjanja nedostataka utvrđenih u okviru Petog kruga evaluacije crnogorskog sistema sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma i postizanja većeg stepena usklađenosti sa međunarodnim standardima.

Prvi AP MER donijet je na 30. sjednici Vlade Crne Gore koja je održana 24.05.2024. godine i tretirao je dvogodišnji period, 2024 i 2025. godinu (AP MER 2024-2025), zbog odluke MONEYVAL-a da Crna Gora dostavi Prvi *Follow-up* izvještaj o stanju u sistemu sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma u roku od dvije godine.

Akcioni plan koncipiran je iz dva dijela: 1) Tehnička usklađenost i 2) Djelotvornost. Prvi dio obuhvata mjere za unapređenje tehničke usklađenosti, odnosno usklađenosti nacionalnog zakonodavnog okvira sa 40 preporuka Radne grupe za primjenu mjera sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma (FATF). Drugi dio Akcionog plana sadrži mjere za unapređenje djelotvornosti sistema u odnosu na 11 neposrednih ishoda predviđenih Metodologijom FATF-a. Struktura Akcionog plana je zasnovana na jednom strateškom i 40 operativnih ciljeva za tehničku usklađenost i 7 operativnih ciljeva za unapređenje djelotvornosti.

Shodno Zaključku Vlade Crne Gore broj 08-070/24-2804/2 od 29.05.2024. godine, Koordinaciono tijelo za izradu Nacionalne procjene rizika od pranja novca i finansiranja terorizma i upravljanje utvrđenim rizicima (KT NPR) izradilo je i uputilo Vladi izvještaj o realizaciji aktivnosti iz AP MER 2024-2025, u toku 2024. godine. Stepen realizacije aktivnosti u toku 2024. godine, u odnosu na Tehničku usklađenost je bio sljedeći: Realizovano je 89% aktivnosti, Djelimično realizovano 2% aktivnosti, Nerealizovano 9% aktivnosti. U odnosu na Djelotvornost sistema, stepen realizacije je bio sljedeći: realizovano je 90% aktivnosti i nerealizovano 10% aktivnosti.

Takođe, KT NPR pripremiło je Izvještaj o realizaciji aktivnosti iz AP MER 2024-2025, u toku 2025. godine. Presjek realizacije aktivnosti je sljedeći: (1) u dijelu Tehničke usklađenosti realizovano je 66% aktivnosti, djelimično realizovano 14% i nerealizovano 18%; (2) u dijelu Djelotvornosti nacionalnog sistema realizovano je 46% aktivnost, djelimično realizovano 28% i nerealizovano 26% aktivnosti.

Tehnička usklađenost	
<i>Realizovane aktivnosti</i>	66%
<i>Djelimično realizovane aktivnosti</i>	14%
<i>Nerealizovane aktivnosti</i>	20%
Djelotvornost	
<i>Realizovane aktivnosti</i>	46%
<i>Djelimično realizovane aktivnosti</i>	28%
<i>Nerealizovane aktivnosti</i>	26%

Tabela 1 – Presjek realizacije aktivnosti u 2025. godini

Prilikom navođenja nedostataka i definisanja preporuka, MONEYVAL ukazuje na nedostatke od manjeg značaja, kao i na ključne nedostatke od čije realizacije zavisi ocjena stepena usklađenosti nacionalnog sistema sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma. Shodno tome, izvještaj

sadrži spisak nerealizovanih ključnih aktivnosti u odnosu na oba dijela: Tehničku usklađenost i Djelotvornost.

Realizacija aktivnosti definisanih u AP MER, u toku 2024. i 2025. godine, direktno je uticala na pozitivnu ocjenu MONEYVAL-a prilikom razmatranja Prvog *Follow-up* izvještaja o napretku sistema sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma u Crnoj Gori nakon petog kruga evaluacije, koji je usvojen na 70. plenarnoj sjednici toga tijela. Od 18 kandidovanih, MONEYVAL je prepoznao i donio odluku o povećanju ocjene usklađenosti sa 13 FATF preporuka:

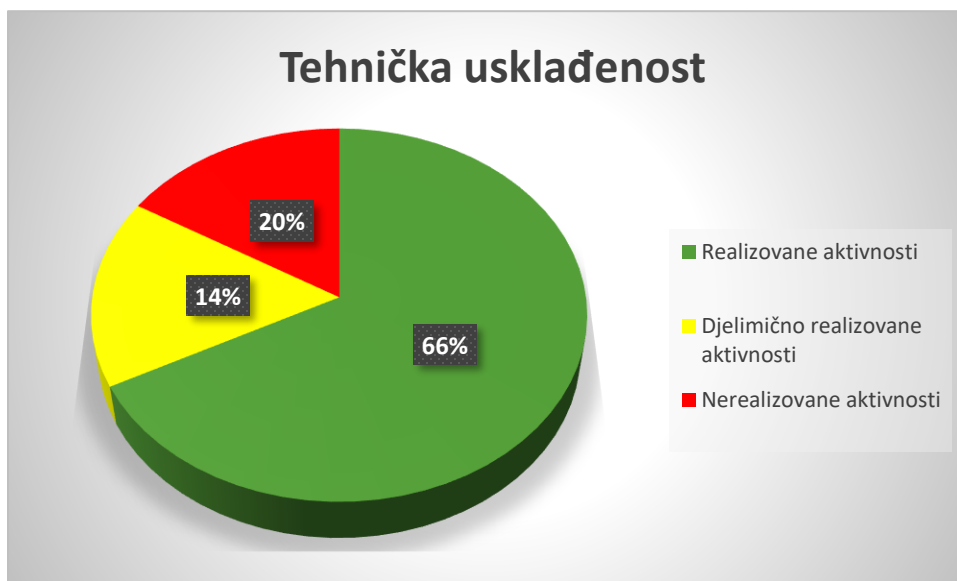
- ❖ Preporuka 6 – Ciljane finansijske sankcije u vezi sa terorizmom i finansiranjem terorizma (povećana ocjena na „U većoj mjeri usklađeno“),
- ❖ Preporuka 7 – Ciljane finansijske sankcije koje se odnose na širenje oružja za masovno uništenje (povećana ocjena na „U većoj mjeri usklađeno“),
- ❖ Preporuka 8 – Neprofitne organizacije (povećana ocjena na „Djelimično usklađeno“),
- ❖ Preporuka 10 – Poznavanje i praćenje stranke (povećana ocjena na „U većoj mjeri usklađeno“),
- ❖ Preporuka 13 – Korespondentsko bankarstvo (povećana ocjena na „U većoj mjeri usklađeno“),
- ❖ Preporuka 15 – Nove tehnologije (povećana ocjena na „U većoj mjeri usklađeno“),
- ❖ Preporuka 16 – Elektronski transferi (povećana ocjena na „U većoj mjeri usklađeno“),
- ❖ Preporuka 17 – Povjeravanje određenih poslova trećim licima (povećana ocjena na „U većoj mjeri usklađeno“),
- ❖ Preporuka 18 – Unutrašnje kontrole i poslovne jedinice i podređena društva sa sjedištem us tranoj državi (povećana ocjena na „U većoj mjeri usklađeno“),
- ❖ Preporuka 22 – DNFBP: poznavanje i praćenje stranke (povećana ocjena na „U većoj mjeri usklađeno“),
- ❖ Preporuka 23 - DNFBP: ostale mjere (povećana ocjena na „U većoj mjeri usklađeno“),
- ❖ Preporuka 26 – Regulisane i nadzor finansijskih institucija (povećana ocjena na „U većoj mjeri usklađeno“),
- ❖ Preporuka 33 – Statistika (povećana ocjena na „U većoj mjeri usklađeno“).

Nakon usvajanja Prvog *Follow-up* izvještaja, od ukupno 40 Preporuka Radne grupe za finansijske mjere u borbi protiv pranja novca (Financial Action Task Force - FATF), Crna Gora sada ima ocjenu „Usklađeno“ sa 2 FATF preporuke; „U većoj mjeri usklađeno“ sa 31 FATF preporukom; „Djelimično usklađeno“ sa 7 FATF preporuka, dok nema preporuka sa kojima nije usklađena.

Implementacija aktivnosti u okviru oblasti „Tehnička usklađenost“

Od ukupno 89 aktivnosti definisanih u AP MER sa rokom realizacije u toku 2025. godine, realizovano je 59 (66%) aktivnosti, djelimično je realizovano 12 (14%) aktivnosti, dok nije realizovano 18 (20%) aktivnosti.

Grafikon 1 – Presjek realizacije aktivnosti u dijelu „Tehnička usklađenost“, u toku 2025. godine

Preporuke FATF definišu sveobuhvatan i dosljedan okvir mjera koje države trebaju primjeniti kako bi sprečile pranje novca i finansiranje terorizma, kao i finansiranje širenja oružja za masovno uništenje. Imajući u vidu različite nacionalne sisteme, FATF preporuke definišu međunarodni standard, koji države treba da sprovode putem mera prilagođenih njihovim konkretnim okolnostima. Stoga, FATF preporukama su ustavljene ključne mjere koje države trebaju usvojiti u cilju:

- ❖ identifikovanja rizika i razvoja politika i koordinacije na domaćem terenu;
- ❖ procesuiranja pranja novca, finansiranja terorizma i finansiranja širenja oružja za masovno uništenje;
- ❖ primjene preventivnih mjera za finansijski sektor i druge označene sektore;
- ❖ uspostavljanja ovlašćenja i odgovornosti nadležnih organa (npr. istražnih, organa reda i zakona i nadzornih organa), kao i drugih institucionalnih mjera;
- ❖ poboljšanja transparentnosti i dostupnosti informacija o stvarnom vlasništvu nad pravnim licima i aranžmanima; i
- ❖ olakšavanja međunarodne saradnje.

U tom kontekstu, u toku 2025. godine realizovane su sljedeće ključne aktivnosti u AP MER:

- ❖ **U okviru FATF preporuke 1 „Procjena rizika i primjena pristupa zasnovanog na procjeni rizika“**, u Izmjenama i dopunama Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma, u čl. 61, unesena je odredba kojom se propisuju izuzeci od primjene CDD mjera sa utvrđenim niskim rizicima, na koji način je postignuta usklađenost sa kriterijumom 1.6. U dijelu koji se odnosi na virtuelnu imovinu i pružaoce usluga u vezi sa virtuelnom imovinom (VA/VASP) izmjenama i dopunama istog zakona unesene su odredbe koje se odnose na kriptoimovinu (KASP) s aspekta sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma. U toku je izrada Nacionalne procjene rizika od pranja novca i finansiranja terorizma (NPR) kojom se tretira period 2021-2025. godina. Za te potrebe, a shodno metodologiji Svjetske banke po kojoj se dokument izrađuje, KT NPR je izradio sedam sektorskih analiza.

- ❖ **U okviru FATF preporuke 8 „Neprofitne organizacije“**, koja je u izvještaju petog kruga evaluacije MONEYVAL-a iz decembra 2023.godine (MER) ocijenjena kao neusklađena, a za koju je u prvom *Follow-up* izvještaju povećana ocjena usklađenosti na „Djelimično usklađena“, u skladu sa kriterijumom 8.1 izrađena je Analiza rizika od zloupotrebe neprofitnih organizacija u svrhe finansiranja terorizma, što je polazna tačka prevencije i djelovanja sistema zasnovanog na riziku. Podignut je stepen usklađenosti sa kriterijumom 8.2 na način što su u toku 2025. godine održana četiri sastanka sa predstavnicima neprofitnih organizacija (NPO) u cilju podizanja svijesti o potencijalnim rizicima od njihove zloupotrebe u svrhe finansiranja terorizma i mjerama zaštite. U cilju implementacije kriterijuma 8.5 uspostavljena je međuresorna saradnja nadležnih državnih organa i definisan mehanizam razmjene informacija između relevantnih državnih organa.
- ❖ **U okviru FATF preporuke 10 „Poznavanje i praćenje stranke“**, Izmjenama i dopunama Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranju terorizma unesene su odredbe (čl. 41-48) kojima je definisano utvrđivanje stvarnog vlasnika, registar stvarnih vlasnika, registar trustova, nadzor u vezi unošenja podataka u Registar stvarnih vlasnika. Takođe, u skladu sa kriterijumom 10.11b, unesena je odredba kojom se propisuje obaveza utvrđivanja stvarnog vlasnika za trust i sa njim izjednačeni subjekt stranog prava.
- ❖ **U okviru FATF preporuke 11 „Vođenje evidencija“**, kojom je u okviru kriterijuma 11.2 precizirano da su finansijske institucije u obavezi da čuvaju sve evidencije pribavljene primjenom CDD mjera, dokumentaciju o računima i poslovnoj korespondenciji, i rezultate svih potencijalno izvršenih analiza, najmanje pet godina nakon raskida poslovnog odnosa ili nakon datuma povremene transakcije, Izmjenama i dopunama Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma unesena je odredba (čl. 11) koja obavezuje obveznike da vode evidencije i obezbijede zaštitu i čuvanje informacija, podataka i dokumentacije pribavljene primjenom zakona, dok član 14 stav 3 tačka 1 alineja 4 zahtijeva da interne politike obuhvataju zaštitu i čuvanje podataka i vođenje evidencija. Član 127 propisuje da se svi podaci, informacije i dokumentacija pribavljeni u skladu sa zakonom, uključujući dokumentaciju o računima, elektronskim transferima, poslovnoj korespondenciji i izvještajima, čuvaju pet godina nakon prestanka poslovnog odnosa ili izvršene povremene transakcije, a po isteku roka lični podaci klijenta se brišu. Sljedstveno, relevantni nadzorni organi izradili su smjernice koje sadrže detalje vezane za kriterijum 11.2.
- ❖ **U okviru FATF preporuke 15 „Nove tehnologije“**, kao jedna od ključnih aktivnosti izrađena je Analiza rizika od pranja novca/ finansiranja terorizma korišćenjem kriptoimovine i pružalaca usluga povezanih sa kriptoimovinom. Nadležni nadzorni organi su donijeli smjernice koje, između ostalog, obuhvataju oblast KASP-a. Djelimično je realizovana aktivnost koja se odnosi na virtuelnu imovinu i pružaoce usluga u vezi sa virtuelnom imovinom (VA/VASP) na način što su izmjenama i dopunama istog zakona unesene odredbe koje se odnose na kriptoimovinu (KASP) s aspekta sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma. Izmjenama i dopunama relevantnog zakonodavnog okvira ostvarena je usklađenost sa kriterijumom 15.11 koji se direktno odnosi na FATF preporuke 37-39, u smislu obezbjeđivanja najšireg mogućeg obima međunarodne saradnje u vezi sa pranjem novca, predikatnim krivičnim djelima i finansiranjem terorizma u vezi sa virtuelnom imovinom.
- ❖ **U skladu sa FATF preporukom 16 „Elektronski transferi“**, kao jedna od ključnih aktivnosti, a u skladu sa kriterijumom 16.2, izmjenama i dopunama Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma unesena je odredba kojom se propisuje da u slučaju

objedinjavanja transakcija od istog platioca zbirna datoteka treba da sadrži tražene i tačne informacije o platiocu i kompletne informacije o primaocu. Takođe, u nastavku usklađivanja sa kriterijumom 16.7, istim zakonom su unesene odredne koje propisuju obavezu čuvanja podataka kod prenosa novčanih sredstava, kao i obavezu pružaoca platnih usluga da uzmu u obzir sve informacije o platiocu i primaoca plaćanja.

- ❖ **U skladu sa FATF preporukom 17** „Povjeravanje određenih poslova trećim licima“, realizovana je aktivnost kojom se ispunjava kriterijum 17.1, na način što su u Izmjenama i dopunama Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma unesene odredbe (čl. 31-34) kojima se propisuju obaveze trećih lica.
- ❖ **U skladu sa FATF preporukom 18** „Unutrašnje kontrole i poslovne jedinice i podređena društva sa sedištem u stranoj državi“, gdje se utvrđuje da finansijske institucije trebaju biti u obavezi da sprovedu programe za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma, te da osiguraju da njihove poslovne jedinice u inostranstvu i podređena društva sa većinskim vlasništvom primenjuju mjere sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma, realizovane su aktivnosti u skladu sa kriterijumima 18.1 i 18.2, na način što su Izmjenama i dopunama Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma unesene odredbe kojima se propisuju uslovi za ovlašćeno lice za SPNFT i uspostavljanja interne revizije kod obveznika (čl. 70) i sprovođenje mjera za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma u poslovnim jedinicama i društvima u većinskom vlasništvu obveznika u drugoj državi (čl. 62).
- ❖ **U skladu sa FATF preporukom 19** „Visokorizične države“, izvršena je usklađenost sa kriterijumom 19.1 na način što je Izmjenama i dopunama Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma unesena odredba (čl. 59) kojom se propisuje obaveza sprovođenja produbljenih CDD mjera u slučaju trećih visoko-rizičnih država.
- ❖ **U okviru FATF preporuke 21** „Dojavljivanje i tajnost poslovanja“, realizovana je aktivnost u skladu sa kriterijumom 21.1, na način što je Izmjenama i dopunama Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma unesena odredba (čl. 124) kojom se propisuje zaštita finansijskih institucija, njihovih direktora, službenika i zaposlenih od odgovornosti za kršenje bilo kog ograničenja o objelodanjivanju informacija Finansijsko-obavještajnoj jedinici.
- ❖ **U okviru FATF preporuke 22** „DNFBP: Poznavanje i praćenje stranke“ i **preporuke 23** „DNFBP Ostale mere“, kao ključna aktivnost, izvršena je usklađenost sa kriterijumom 22.4 tako što je Izmjenama i dopunama Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma unesena odredba kojom se advokati i notari definišu kao obveznici, dok su sljedstveno definisane i njihove obaveze kao obveznika u skladu sa tim zakonom (čl. 4).
- ❖ **U okviru FATF preporuke 23** „DNFBP Ostale mjere“, izvršeno je usklađivanje sa kriterijumima 23.1, 23.23.3 i 23.4, na način što su Izmjenama i dopunama Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma unesene odredbe kojima se propisuju: a) obaveze advokata i notara kao obveznika ZSPNFT (koje su iste kao i za druge obveznike), b) obaveza za advokate i notare da primjenjuju propisane mjere u odnosu na države visokog rizika, c) obaveza sprovođenja preventivnih mjera, kao i onih za zabranu odavanja podataka i čuvanje povjerljivosti za sve nefinansijske institucije, notare i advokate.

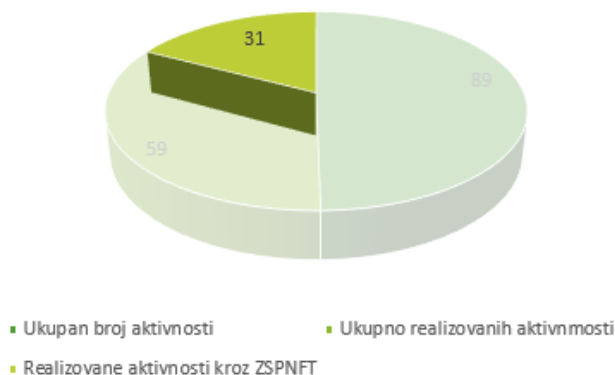
- ❖ **U okviru FATF preporuke 24** „Transparentnost i stvarno vlasništvo nad pravnim licima“, kao ključna aktivnost u odnosu na kriterijum 24.2, izrađena je sveobuhvatna i detaljna procjena rizika od zloupotrebe pravnih lica u svrhe pranja novca i finansiranja terorizma. Takođe, Izmjenama i dopunama Zakona o privrednim društvima propisane odvratajuće i srazmjerne kazne za nedostavljanje CRPS-u podataka propisanih zakonom i izmjenama u privrednom društvu, dok su Izmjenama i dopunama Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma propisane kazne za nepoštovanje obaveze dostavljanja informacija o stvarnom vlasniku.
- ❖ **U okviru FATF preporuke 25** „Transparentnost i stvarno vlasništvo nad pravnim aranžmanima“, realizovana je jedna od ključnih aktivnosti predviđena kriterijumom 25.1, na način što je u Izmjenama i dopunama Zakona o sprečavanju pranja novca unesena odredba kojom se propisuje obaveza za advokate i notare da sprovode CDD mjere u slučajevima kada pružaju usluge stranim trustovima. Povezano sa tim, Izmjenama i dopunama Zakona o prekršajima uvedene su proporcionalne i odvratajuće kazne za kršenje obaveza sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma.
- ❖ **U okviru FATF preporuke 26** „Uređenje poslovanja i nadzor nad poslovanjem finansijskih institucija“, izvršene su izmjene usklađenosti nacionalnog sistema sa kriterijumom 26.3 kojim se utvrđuje da nadležni i nadzorni organi u finansijskom sektoru treba da preduzmu neophodne zakonske i regulatorne mjere da spriječe kriminalce ili njihove saradnike da posjeduju ili da budu stvarni vlasnik značajnog ili kontrolnog udjela, ili da vrše rukovodeću funkciju u finansijskoj instituciji. U tom kontekstu usvojene su Izmjene i dopune Zakona o platnom prometu, usvojena je Odluka CBCG o bližem sadržaju i načinu dostavljanja informacija, podataka i dokumentacije uz zahtjev za pružanje platnih usluga i sticanje kvalifikovanog učešća. Takođe, u odnosu na licenciranje i registrovanje drugih finansijskih institucija, Agencija za nadzor osiguranja usvojila je Pravilnik o bližim dokazima o ispunjenosti uslova za izdavanje dozvole ili saglasnosti za obavljanje poslova posredovanja, odnosno zastupanja u osiguranju.
- ❖ **U okviru FATF preporuke 27** „Ovlašćenja nadzornih organa“, ispunjen je kriterijum 27.4, na način što je Izmjenama i dopunama Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma unesena odredba (čl. 131) kojom se CBCG određuje kao nadzorni organ za obveznike toga zakona, odnosno za kreditne institucije, pružaoce finansijskih usluga kao što su lizing, faktoring, otkup potraživanja, izdavanje garancija i jemstava, kreditno posredovanje, mjenjačke poslove, kao i za platne institucije i institucije elektronskog novca. Time je CBCG zakonski nadležna da vrši potpuni inspekcijski i posredni nadzor nad sprovođenjem mjera sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma kod svih navedenih kategorija subjekata. Dakle, CBCG, ukoliko utvri nepravilnosti, ima ovlašćenje da preduzme najstrože intervencione mjere, uključujući i privremenu suspenziju ili trajno oduzimanje dozvole za rad, kao i druge mjere ograničavanja ili zabrane obavljanja djelatnosti, u skladu sa relevantnim propisima kojima se uređuje rad tih subjekata.
- ❖ **U okviru FATF preporuke 28** „Uređenje poslovanja i nadzor nad poslovanjem DNFBP“, ispunjen je kriterijum 28.1, na način što je u Izmjenama i dopunama Zakona o igrama na sreću uvedene odredbe (čl. 23) kojom se propisuje da podnosioci zahtjeva za dobijanje koncesije nisu kažnjavani za sva krivična djela navedena u kategorijama krivičnih djela u okviru FATF preporuka, u cilju da se spriječi infiltriranje kriminalca i njihovih saradnika u kazina. Takođe, u skladu sa kriterijumom 28.2, uvedene su odredbe u Zakonu o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma kojima se propisuje da pružaoци usluga

osnivanja kompanija podliježu obavezama sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma.

- ❖ **U okviru FATF preporuke 33** „Statistika“, ispunjen je kriterijum 33.1, na način što je Izmjenama i dopunama ZSPNFT propisana obaveza (čl. 115) vođenja statistike za sve nadležne organe kako bi se omogućile odgovarajuće analize djelotvornosti sistema SPNFT.
- ❖ **U okviru FATF preporuke 35** „Sankcije“, ispunjen je kriterijum 35.2, na sljedeći način: (1) Izmjenama i dopunama Zakona o igrama na sreću propisuje (čl. 14 i 53) oduzimanje koncesije u slučaju neprimjenjivanja ZSPNFT; (2) Izmjenama i dopunama Zakona o posredovanju u prometu i zakupu nepokretnosti propisane su norme o brisanju iz Registra posrednika; (3) Izmjenama i dopunama ZSPNFT unesene su odredbe o produženju roka zastare prekršajnog postupka.
- ❖ **U okviru FATF preporuke 39** „Izručenje“, ispunjen je kriterijum 39.1, na način što je započeta procedura i završena prva faza unapređenja LURIS sistema.
- ❖ **U okviru FATF preporuke 40** „Druge vrste međunarodne saradnje“, ispunjeni su ključni kriterijumi na način što su Izmjenama i dopunama ZSPNFT unesene odredbe kojima se propisuje: (1) uslovi u kojima se može odbiti zahtjev za dostavljanje informacija (čl. 107); (2) obaveza čuvanja povjerljivosti razmijenjenih informacija, u skladu sa obavezama obje strane u pogledu zaštite privatnosti i podataka (čl. 62 i 77); (3) obaveza nadzornim organima da zahtijevaju prethodnu saglasnost zamoljenog stranog organa za prosljeđivanje bilo koje dobijene informacije ili za njeno korišćenje (čl. 134).

U dijelu „Tehnička usklađenost“ najveći broj aktivnosti realizovan je daljim usklađivanjem ZSPNFT sa FATF preporukama, pa je na taj način realizovana 31 aktivnost od ukupno 59 realizovanih. Značajan broj aktivnosti realizovan je shodno nadležnostima KT NPR u dijelu izrade sektorskih analiza rizika koje su polazna osnova za djelovanje nacionalnog sistema zasnovanog na riziku. Takođe, određeni broj aktivnosti realizovan je u odnosu na usklađenost sa FATF preporukom 8 „Neprofitne organizacije“, za koju je Crna Gora imala ocjenu neusklađenosti. Stepen realizacije aktivnosti u toku 2025. godine direktno je uticao da MONEYVAL donese odluku o povećanju ocjene na „Djelimično usklađeno“.

Realizacija aktivnosti u okviru ZSPNFT

Ključne djelimično realizovane aktivnosti u okviru tehničke usklađenosti, toku 2025. godine su sljedeće:

- ❖ NPR nije izrađena u planiranom roku zbog problema koji su se javili prilikom prikupljanja podataka za potrebe pripreme dva modula: Modul 1 – Procjena prijetnje od pranja novca i Modul 7 – Nefinansijski sektor. Međutim, izrađeno je 7 sektorskih analiza. Prateći dvogodišnji akcioni plan biće sastavni dio NPR.
- ❖ Nije u potpunosti izvršena usklađenost nacionalnog zakonodavnog okvira u cilju regulisanja VA/VASP oblasti. Izmjenama i dopunama ZSPNFT unesene su odredbe koje se odnose na KA/KASP s aspekta sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma, međutim, shodno FATF preporukama potrebno je obuhvatiti cijelu VA/VASP oblast. U toku je izrada nacrtu Zakona o VA/VASP.
- ❖ Nije usvojen Zakon o nevladinim organizacijama čije izmjene su u pravcu usklađivanja sa FATF preporukom 8.

Ključne nerealizovane aktivnosti u okviru tehničke usklađenosti, toku 2025. godine su sljedeće:

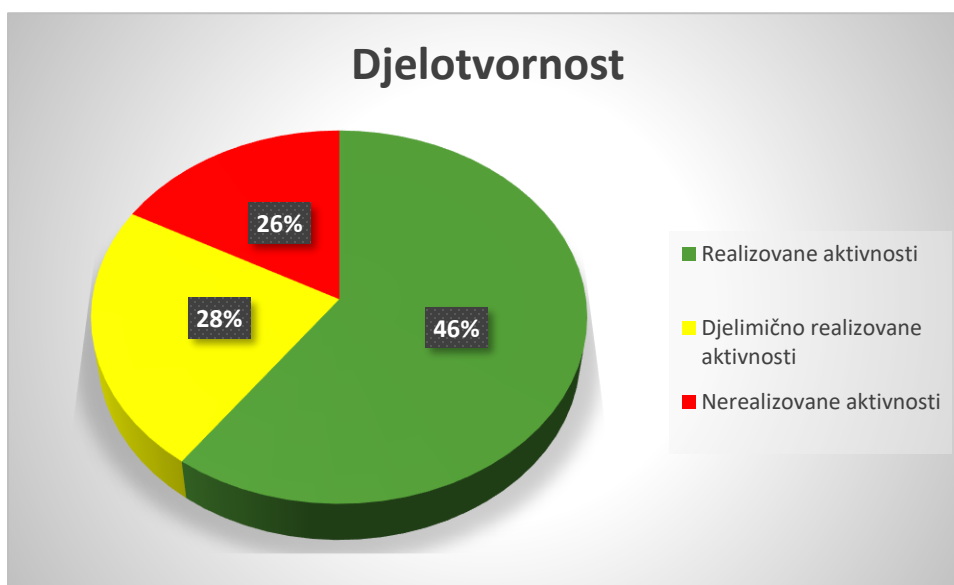
- ❖ **Nije izvršeno usklađivanje Krivičnog zakonika u skladu sa kriterijumom 3.1 (FATF preporuka 3) u odnosu na obuhvat pojma imovine u skladu sa konvencijama.**
- ❖ **Nije izvršeno usklađivanje Krivičnog zakonika u skladu sa kriterijumom 20.1 (FATF preporuka 20) u odnosu na definiciju finansiranja terorizma, u smislu da se eksplicitno odnosi na finansiranje putovanja u svrhu izvršenja, planiranja, pripremanja ili učešća u terorističkim aktivnostima, kao ni pružanja ili pohađanja obuke o terorizmu.**
- ❖ **Nije izvršeno usklađivanje ZSPNFT u skladu sa kriterijumom 19.2 (FATF preporuka 19) u odnosu na primjenu proporcionalnih kontramjera za zemlje obuhvaćene FATF.**
- ❖ **Nije izvršeno usklađivanje Zakona o specijalnom državnom tužilaštvu u skladu sa kriterijumom 31.1a (FATF preporuka 31), na način što bi se uvele odredbe koje SDT-u omogućavaju da zahtijeva informacije o bankovnim računima i traži praćenje bankovnih računa kada istražuje predikatna krivična djela povezana sa pranjem novca koja ne potpadaju pod nadležnost SDT.**
- ❖ **Nije izvršeno usklađivanje Zakona o tekućim i kapitalnim poslovima sa kriterijumom 32.1 (FATF preporuka 32) što podrazumijeva usklađenost sa članom 18 Uredbe (EU) 2018/1672 Evropskog Parlamenta i Vijeća, u vezi sa obavezom prijave gotovine koja se prenosi putem pošte i kargo-pošiljki.**
- ❖ **Nije izvršeno usklađivanje Zakona o tekućim i kapitalnim poslovima sa kriterijumom 32.5 (FATF preporuka 32) na koji način bi se povećale kazne za neprijavlivanje prenosa sredstava preko državne granice.**
- ❖ **Nije izvršeno usklađivanje Zakona o carinskoj službi shodno kriterijumu 32.8 (FATF preporuka 32) na koji način bi se uvele odredbe privremenog oduzimanja sredstava kada postoji sumnja na PN/FT ili predikatna krivična djela.**
- ❖ **Nije izvršeno usklađivanje Zakona o prekršajima sa kriterijumom 35.1 (FATF preporuka 35) na način da propisuje proporcionalne i odvraćajuće sankcije za kršenje obaveze SPNFT u skladu sa FATF preporukom 35 i Direktivom 2018/843.**
- ❖ **Nije izvršeno usklađivanje Zakona o međunarodnoj pravnoj pomoći u skladu sa kriterijumom 37.6 (FATF preporuka 37) na koji način bi se uvela odredba koja propisuje da se princip dvostrukog kriminaliteta ne primjenjuje u slučajevima kada**

zahtjevi za pružanje pasivne međunarodne pravne pomoći ne podrazumijevaju mjere prinude.

- ❖ **Nije izvršeno usklađivanje Zakona o međunarodnoj pravnoj pomoći u skladu sa kriterijumom 37.2 (FATF preporuka 37) koji propisuje potrebu izrade procedure kojom se određuju prioriteti za postupanje sa zahtjevima za MPP.**
- ❖ **Nije izvršeno usklađivanje sa kriterijumom 40.8 (FATF preporuka 40) na koji način bi se Upravi carina omogućilo da dobije ovlaštenje na osnovu kojeg bi sprovodila upite za račun inostranih partnera i iste razmjenjivala sa inostranim partnerima.**

Implementacija aktivnosti u okviru oblasti „Djelotvornost“

Od ukupno 69 aktivnosti definisanih u AP MER sa rokom realizacije u toku 2025. godine, realizovane su 32 (46%) aktivnosti, djelimično je realizovano 19 (28%) aktivnosti, dok nije realizovano 18 (26%) aktivnosti.

Grafikon 3 – Presjek realizacije aktivnosti u dijelu „Djelotvornost“, u toku 2025. godine

Procjena djelotvornosti sistema znači obim u kojem se ostvaruju definisani ishodi, tj. procijena adekvatnost sprovođenja FATF preporuka i identifikacija u kojoj mjeri je država uspjela ostvariti definisani niz ishoda koji su od ključnog značaja za efikasan sistem SPNFT. Dakle, fokus procjene djelotvornosti je na obimu u kojem zakonodavni i institucionalni okviri proizvode očekivane rezultate.

Djelotvornost nacionalnog sistema ocjenjuje na osnovu ispunjenosti kriterijuma iz 11 neposrednih ishoda koji se naslanjaju na FATF preporuke. Shodno tome, u toku 2025. godine, u okviru AP MER 2024-2025, realizovane su sljedeće ključne aktivnosti:

- ❖ **U okviru Neposrednog ishoda 1 „Rizici od pranja novca i finansiranja terorizma se razumiju, i gdje je to pogodno, na nacionalnom nivou se koordinira djelovanjima usmjerenim na borbu protiv pranja novca, finansiranja terorizma i širenja oružja za masovno uništenje“, shodno ZSPNFT (čl. 7 i 8), nadležno koordinaciono tijelo (KT NPR) izradilo je 7 sektorskih analiza:**

- Analizu prijetnje od pranja novca povezana sa korupcijom na visokom nivou,
- Analizu prijetnje od pranja novca povezana sa sivom ekonomijom i upotrebom gotovine,
- Analizu rizika od pranja novca/ finansiranja terorizma korišćenjem kriptoinovine i pružalaca usluga povezanih sa kriptoinovinom,
- Analizu rizika od finansiranja terorizma,
- Analizu rizika od zloupotrebe neprofitnih organizacija u svrhe finansiranja terorizma,
- Analizu rizika od finansiranja proliferacije oružja za masovno uništenje,
- Analizu rizika od zloupotrebe platnih institucija u svrhe finansiranja terorizma.

U toku je izrada NPR koja obuhvata period 2021-2025. godinu. U kontinuitetu se sprovode programi obuka u pravcu očuvanja integriteta predstavnika pravosudnih i tužilačkih organa. KT NPR je održao 12 sjednica sa članovima toga tijela koji su predstavnici relevantnih državnih institucija, dok se komunikacija i saradnja ostvaruju i sa drugim državnim organima i subjektima društva u cilju ublažavanja rizika od pranja novca i finansiranja terorizma. Nadležni nadzorni organi izradili su smjernice za analizu rizika i uspostavljanje sistema SPNFT.

- ❖ **U okviru Neposrednog ishoda 2** „*Međunarodna saradnja pruža adekvatne informacije, finansijske obaveštajne podatke i dokaze i olakšava djelovanja protiv učinilaca krivičnih djela i njihove imovine*“, uspostavljeni su mehanizmi za određivanje prioriteta. U toku 2025. godine realizovana je prva faza unapređenja LURIS sistema, pri čemu su u aplikaciji dodati segmenti „zamrzavanje/konfiskacija“ i „sajber kriminal“ po kojima do sada nije vođena evidencija. Izrađen je plan druge faze unapređenja LURIS sistema koja će se realizovati u toku 2026. godine. Završena je integracija sudova za prekršaje u PRIS, kao i obuka korisnika. U kontinuitetu se ostvaruje međunarodna saradnja u dijelu zahtjeva za međunarodnu pravnu pomoć i, tamo gdje je to moguće, otvaraju predmeti za zaplijenu imovine.
- ❖ **U okviru Neposrednog ishoda 3** „*Nadzorni organi vrše adekvatan nadzor, prate i uređuju rad finansijskih institucija i DNFBP u cilju postizanja usklađenosti sa zahtevima za SPNFT srazmerno identifikovanim rizicima*“, propisani su uslovi poslovanja, tj. osnivanje, upravljanje, restrukturiranje, prestanak i druga pitanja od značaja za rad privrednih društava, preduzetnika i dijela stranog privrednog društva. Takođe, nadležnim nadzornim organima omogućeno je ograničenje poslovanja licima koja ne postupaju u skladu sa propisima., tj. stvoreni su uslovi da obveznici mogu biti suspendovani i mogu im se oduzeti licence za rad u slučaju ozbiljnih i sistematskih kršenja sistema SPNFT. Unaprijeđen je model nadzora zasnovan na riziku od pranja novca i finansiranja terorizma nad finansijskim institucijama. CBCG ima uspostavljene module za procjenu rizika i definisane upitnike koji se svake godine prikupljaju od svih obveznika, pri čemu primjenjuje posebne modulske analitičke alate koji, na osnovu podataka iz upitnika, izračunavaju pojedinačni rizik za svakog obveznika u oblasti SPNFT. Ovi moduli omogućavaju identifikaciju rizičnih proizvoda, usluga, distributivnih kanala i klijenata koji bilježe povećanje rizika, koristeći uporedne analitičke tabele i istorijske podatke iz prethodnih ciklusa nadzora. Na osnovu targetiranih polja koja su modulom označena kao visoko rizična, određuju se prioriteti za sprovođenje posrednih kontrola, kao i tematske oblasti nadzora koje će biti predmet dublje provjere tokom nadzorne godine.
- ❖ **U okviru Neposrednog ishoda 4** „*Finansijske institucije i DNFBP adekvatno primenjuju preventivne mere za SPN/FT srazmerno identifikovanim rizicima i prijavljuju sumnjive transakcije*“ i **Neposrednog ishoda 5** „*Spriječena je zloupotreba pravnih lica i aranžmana za svrhe pranja novca ili finansiranja terorizma, i informacije o njihovom stvarnom*

vlasništvu su na raspolaganju nadležnim organima bez prepreka“, a shodno ZSPNFT, uspostavljen je Registar stvarnih vlasnika i sprovedena je kampanja u cilju upoznavanja javnosti sa obavezama shodno ZSPNFT. Prilikom unosa podataka o stvarnom vlasniku vrši se upoređivanje podataka koji se unose sa podacima lica koji se nalaze u Registru stanovništva. Na sajtu CBCG se nalazi Uputstvo za identifikaciju stvarnog vlasnika za obveznike koje nadzire CBCG. Poreska uprava je u svim područnim jedinicama organizovala obuke na temu stvarnog vlasništva.

- ❖ **U okviru Neposrednog ishoda 6** *„Nadležni organi adekvatno koriste finansijske obaveštajne podatke i sve ostale relevantne informacije za sprovođenje istraga o pravnu novca i finansiranju terorizma“*, u kontinuitetu se bilježi porast broja prijavljenih sumnjivih transakcija od strane obveznika (najviše od poslovnih banaka), pri čemu FOJ, u cilju njihovog boljeg kvaliteta dostavlja povratne informacije obveznicima. Obezbjeden je praktičan pristup i korišćenje od strane svih obveznika novog elektronskog sistema za podnošenje sumnjivih transakcija.
- ❖ **U okviru Neposrednog ishoda 7** *„Sprovode se istrage za krivična dela i aktivnosti pranja novca, a učinioci se krivično gone i podležu delotvornim, srazmernim i odvraćajnim sankcijama“* i **neposrednog ishoda 8** *„Vrši se zaplijena prihoda i sredstava izvršenja krivičnog djela“*, donijete su smjernice Vrhovnog suda za upravljanje predmetima teškog i organizovanog kriminala. Povećan je broj radnih mjesta za zaposlene u policiji, tužilaštvu i sudstvu koji se bave rješavanjem slučajeva pranja novca.
- ❖ **U okviru Neposrednog ishoda 9** *„Sprovode se istrage za krivična djela i aktivnosti finansiranja terorizma, a lica koja finansiraju terorizam se krivično gone i podliježu djelotvornim, srazmjernim i odvraćajnim sankcijama“*, obezbjeđuje se neophodna koordinacija nadležnih državnih organa i subjekata društva, posebno između obavještajnih, istražnih i tužilačkih organa u cilju sinhronizovanja operativnih ciljeva na visokom nivou kao odgovor na utvrđene rizike i tipologije finansiranja terorizma, kroz rad Biroa za operativnu koordinaciju i Nacionalnog međuresornog operativnog tima za prevenciju i suzbijanje radikalizacije, nasilnog ekstremizma, pranja novca i finansiranja terorizma.
- ❖ **U okviru Neposrednog ishoda 10** *„Teroristi, terorističke organizacije i finansijeri terorizma se sprečavaju u prikupljanju, premještanju i korišćenju sredstava, kao i da zloupotrebljavaju NVO sektor“*, izrađena je Analiza rizika od zloupotrebe NPO u svrhe finansiranja terorizma koja sadrži detaljnu analizu relevantnog zakonodavnog okvira, identifikona nedostatke nacionalnog sistema i preporuke za njihovo prevazilaženje koje se odnose kako na državni aparat, tako i na NPO i donatorasku zajednicu. Takođe, intezivirana je saradnja sa predstavnicima NVO u dijelu podizanja svijesti o potencijalnim rizicima i mjerama zaštite.
- ❖ **U okviru Neposrednog ishoda 11** *„Fizička i pravna lica uključena u širenje oružja za masovno uništenje se sprečavaju da prikupljaju, premještaju i koriste sredstva, u skladu sa relevantnim Rezolucijama Savjeta bezbjednosti UN“*, izmjenama i dopunama Zakna o restruktivnim mjerama ispunjeni su uslovi iz dijela Tehinčke usklađenosti, dok se dio aktivnosti iz dijela Djelotvornosti realizuje kroz Akcioni plan za unapređenje nacionalnih kapaciteta za primjenu restriktivnih mjera i, konkretno, uključuje set kontinuiranih aktivnosti u pravcu izrade smjernica i održavanja obuka za oblast ciljnih finansijskih sankcija za četvorogodišnji period (2025-2028).

Ključne aktivnosti koje nijesu realizovane u toku 2025. godine:

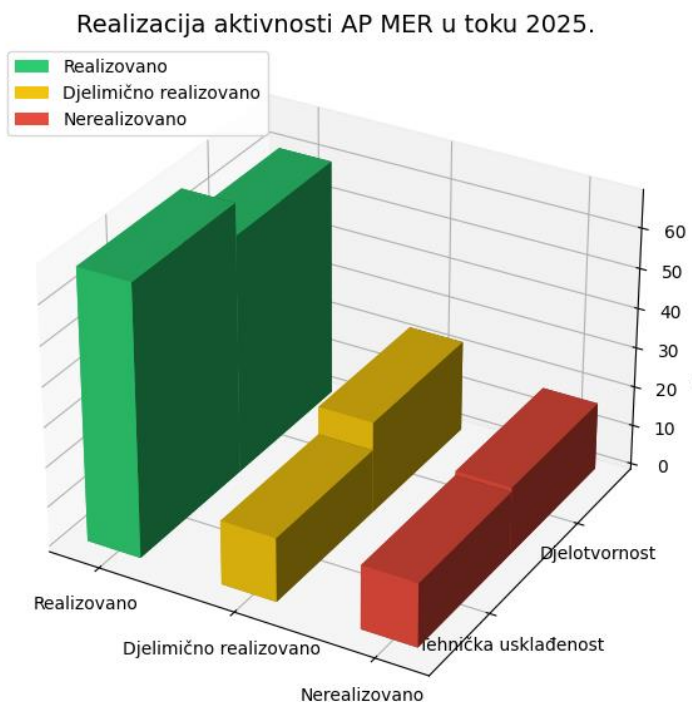
- ❖ **Nije utvrđen način vođenja statistika (unificiranih) koje bi omogućile efikasnu analizu i praćenje rizika od pranja novca i finansiranja terorizma. Nijesu izrađena softverska rješenja za vođenje statistike i razmjenu podataka. (Neposredni ishod 1),**
- ❖ **Nije izrađena sektorska procjena rizika za advokate i notare u odnosu na zloupotrebu u svrhe SPNFT. (Neposredni ishod 1),**
- ❖ **Nije započet postupak licenciranja ovlašćenih lica za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma, koji je predviđen Zakonom o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma i podzakonskim aktima koje donosi Centralna banka. (Neposrdni ishod 3),**
- ❖ **Nije obezbjeđeno dovoljno resursa MUP-a kao nadzornom organu kako bi omogućili kvalitetan nadzor zasnovan na riziku. (Neposrdni ishod 3),**
- ❖ **Nije realizovana aktivnost koja se odnosi na to da organi za sprovođenje zakona i SDT treba da daju redovne povratne informacije FOJ-u kako bi je informisale o ishodu, korisnosti i kvalitetu dostavljenih informacija sa ciljem da se informacije FOJ u najvećoj mogućoj mjeri prilagode za sprovođenje istraga PN/FT u skladu sa rizicima u Crnoj Gori. (Neposredni ishod 6),**
- ❖ **Nije izrađeno softversko rješenje za potrebe strateške analize u cilju identifikacije novih trendova i tipologija (Neposredni ishod 6). Napomena, za izradu ove aktivnosti u AP MER 2024-2025 definisana su potrebna finansijska sredstva koja su proceduralno i zatražena od strane FOJ-a, ali koja nijesu obezbjeđena Budžetom kako za 2025, tako ni za 2026. godinu.**
- ❖ **Nije izrađeno softversko rješenje za podršku u sprovođenju procedure o postupanju prilikom otkrivanja neprijavljenih STR. (Neposredni ishod 6). Napomena, za izradu ove aktivnosti u AP MER 2024-2025 definisana su potrebna finansijska sredstva koja su proceduralno i zatražena od strane FOJ-a, ali koja nijesu obezbjeđena Budžetom kako za 2025, tako ni za 2026. godinu.**
- ❖ **Nijesu izrađene smjernice za otkrivanje i istragu krivičnog djela pranja novca za sve tužioce i policijske službenike, koji se bave predikatnim krivičnim delima i/ili pranjem novca, koje će se, između ostalog, baviti i pitanjima korišćenja istraga predikatnih krivičnih djela, finansijskih istraga, primljenih zahtjeva za međunarodnu saradnju i sopstvenih obavještajnih podataka za identifikaciju i istrage PN. (Neposredni ishod 7),**
- ❖ **Nije izrađen moduo za vizuelizaciju podataka o prijavama gotovine/PID u cilju djelotvornog korišćenja podataka iz prijave, za otkrivanje trendova i tipologija pranja novca i finansiranja terorizma (Neposredni ishod 7).
Napomena, za izradu ove aktivnosti u AP MER 2024-2025 definisana su potrebna finansijska sredstva koja su proceduralno i zatražena od strane FOJ-a, ali koja nijesu obezbjeđena Budžetom kako za 2025, tako ni za 2026. godinu.**
- ❖ **Nije izvršeno usklađivanje Zakona o tekućim i kapitalnim poslovima u cilju jačanja režima sankcionisanja, uvođenjem mogućnosti konfiskacije lažno prijavljene/neprijavljene gotovine i PID. (Neposredni ishod 7),**
- ❖ **Nijesu izrađene procedure kojima se propisuje način prikupljanja podataka o imovini u inostranstvu i nije izrađena formirana baza operativnih podataka o posjedovanju imovine lica koja se obrađuju u okviru istraga za pranje novca i predikatnim krivičnim djelima. (Neposredni ishod 8),**
- ❖ **Nijesu izrađene procedure za obavještajne i istražne organe za otkrivanje i istragu finansiranja terorizma, uključujući i jasne smjernice o okolnostima i izvorima informacija na osnovu kojih se pokreće istraga FT, tj. prag dokazivanja za pokretanje istraga za finansiranje terorizma. (Neposredni ishod 9),**

- ❖ **Nije proširena Mapa puta za prevenciju, detekciju, suzbijanje i zaštitu od hemijskih, bioloških, radioloških i nuklearnih prijetnji i rizika (HBRN), prevenciju i suzbijanje proliferacije oružja za masovno uništenje i sredstava za njihovu isporuku, te onemogućavanje njihovog dospijevanja u ruke nedržavnih aktera, u dijelu finansiranja proliferacije (Neposredni ishod 10),**
- ❖ **Nije operativan Nacionalni informacijski sistem za primjenu restriktivnih mjera (Neposredni ishod 10).** Napomena: Nije obezbjeđena donacija za realizaciju ove aktivnosti, dok je budžetom MUP-a predviđeno 120 hiljada eura u toku 2026. godine za softver, što nije dovoljno za realizaciju cjelokupne aktivnosti.
- ❖ **Nije izrađena analiza izloženosti obveznika riziku od izbjegavanja sankcija (Neposredni ishod 11).**

Zaključak

Stepen realizacije aktivnosti iz AP MER 2024-2025, u toku 2025. godine ukazuje na potrebu inteziviranja aktivnosti od strane nadležnih državnih organa, kao i obezbjeđivanja finansijskih sredstava iz Budžeta, posebno u odnosu na jačanje djelotvornosti nacionalnog sistema SPNFT:

- ❖ u dijelu Tehničke usklađenosti realizovano je 66% aktivnosti, djelimično realizovano 14% i nerealizovano 18%;
- ❖ u dijelu Djelotvornosti nacionalnog sistema realizovano je 46% aktivnost, djelimično realizovano 28% i nerealizovano 26% aktivnosti.

Grafikon 4 – Presjek realizacije aktivnosti u AP MER 2024-2025, u toku 2025. godine (Tehnička usklađenost i Djelotvornost)

Međutim, stepen realizacije ukupnih aktivnosti AP MER u toku 2024. i 2025. direktno je uticao na odluku MONEYVAL-a da usvoji Prvi *Follow-up* izvještaj za Crnu Goru nakon petog kruga evaluacije i poveća ocjenu usklađenosti sa 13 FATF preporuka.

U cilju daljeg usklađivanja sa međunarodnim standardima i prevazilaženja nedostataka identifikovanih u MER-u i prvom *Follow-up* izvještaju za Crnu Goru, posebno u odnosu na sedam preporuka ocijenjenih sa „Djelimično usklađeno“, KT NPR izradio je predlog AP MER 2026 sa rokom realizacije do kraja 2026. godine. Od postignutih rezultata zavisice ocjena MONEYVAL-a za Drugi *Follow-up* izvještaj o napretku nacionalnog sistema sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma koji će se razmatrati na plenarnoj sjednici toga tijela u decembru 2026. godine. Takođe, od realizacije aktivnosti zavisi da li će Crna Gora ostati u procesu intezivnog jednogodišnjeg izvještavanja, steći uslove za prelazak na regularno dvogodišnje izvještavanje ili će zadovoljiti kriterijume u odnosu na svih 40 FATF preporuka i izaći iz procesa izvještavanja do narednog kruga evaluacije MONEYVAL-a.